

CATALUNYA SOCIAL

Any V. Núm. 216

Un any, 10 ptes. — Núm. solt, 20 cts.

27 de juny de 1925

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Camerós, 3 (Passatge Orleó Català) BARCELONA

APARTAT 273
TEL. ÉF. S. P. 1114

De cara a l'esdevenidor

Socialistes i catòlics

El Gabinet belga ha restat constituït per socialistes i catòlics. Després d'una gestació fadigosa, de temptatives de tota mena, els catòlics han hagut d'entrar en combinació amb els socialistes, i el Govern ha resultat mixte en les seves bases fonamentals.

Es potser aquest un signe dels temps? No signe dels temps, és clar, en el sentit en què molts el volen traduir: que els partits catòlics s'hagin separat de les seves normes tradicionals i col·laborin amb els socialistes (sobre aquest assumpte s'ha dit prou en aquestes columnes en l'editorial darrer i en el substanciós article de l'escriptor francès Mr. Lerolle); sinó signe dels temps en el sentit que són ja socialistes i catòlics els que formen les bases de les constitucions polítiques dels Estats on l'opinió es manifesta sincerament; són aquests dos partits els que restaran de la desfeta que en l'ordre intern de les nacions ha portat la guerra.

Fa molts anys que un gran pensador catòlic, Donoso Cortès, va indicar que, a la llarga, catolicisme i socialisme es partien el domini del món. I l'imponderable orador ha resultat en aquest extrem profeta; socialisme i catolicisme van delimitant cada cop més les seves respectives esferes d'acció i van apoderant-se de l'opinió dels pobles.

Aquells partits entremitjos que es matisaven com liberals i moderats de totes menes, han acabat per desaparèixer del marc de la lluita. Les seves bases crítiques i eclèctiques no han resistit la prova de la transformació que la guerra i la qüestió social han portat al món; i quan ha arribat l'hora de les sinceritats en la formació de l'opinió, tots aquells eclecticismes han deixat d'existir.

D'ençà de la guerra no es pot negar que les

manifestacions de l'opinió pública en els Estats són més evidents; la major intervenció del poble en la guerra i, lògicament, en els esdeveniments de la post-guerra, han portat aquest predomini de les democràcies en quasi bé tots els pobles, a desgrat d'excepcions que, ben examinades a fons, potser no ho serien. I la sinceritat ha predominat més en els negocis públics, fent que els ideals veritat del poble suressin per damunt de tot.

Per altra banda, certs conceptes que en el segle passat feren jugar els pobles, com el concepte un xic buit de la llibertat política, han estat substituïts per afirmacions més categòriques i menys acadèmiques, més representatives de necessitats socials; i per això els partits amb llevat social intens, com els partits catòlics i els partits socialistes, han predominat damunt tots els altres.

I un cop caiguts els ídols de la ideologia política del segle passat, ídols que desempenyaren un paper en aquella època, els partits que en ells s'entrelligaren es troben en plena crisi i en rapidíssima descomposició — Bèlgica, on el partit lliberal és poc menys que mort; Anglaterra, on amb tot i els homes eminents amb què compta en cada elecció perd terreny, etc. — van cedint el camí als partits que representen carn i sang de realitat.

I no serem pas nosaltres els que d'això haurem d'haver pena, ja que, al cap i a la fi, aquest retallament de posicions entre socialisme i cristianisme no representa per a nosaltres més que la darrera pàgina d'aquella eterna lluita entre el principi materialista i el principi espiritualista, que nosaltres, els catòlics, considerem — d'acord amb la història — com la lluita sense fi en el món en què vivim.

La Conferència Internacional del Treball i el Segur Social

Es evident la simpatia que en el món guanya cada cop la Societat de les Nacions. Institució nascuda en mig de grans optimismes, decaiguda un xic en el concepte dels qui es formen il·lusions allunyades de la realitat, el cert és que amb la labor continuada i seguida la S. de les N. va lligant Estats i compromentent polítics i formant així un teixit que necessita ja una mica més d'esforç per a ésser romput. La creació d'aquest organisme, amb tots els seus defectes, amb totes les seves imperfeccions, fou indubtablement un encert del Tractat de Versalles. Encara que la S. de les N. no fes altra cosa que posar constantment en contacte els pobles i llurs homes dirigits, ja hauria fet molt per a la pau universal. Això a part les possibilitats per a l'esdevenidor, que ningú no pot desconèixer.

I si encert és la fundació d'aquest organisme, no ho és menys l'establiment de l'Oficina Internacional del Treball, que ve a constituir la base mitjançant la qual la S. de les N. desenrotlla la seva actuació social. La Conferència Sindical internacional de Berna, així com les Missions professionals cristianes de Bèlgica, havien reclamat que en el Tractat de pau de Versalles hi fossin compreses declaracions sobre el dret obrer en general, i sobre els segurs socials especialment. I, atenent el prec, en el memorable document es va proclamar que havia d'arribar-se a la pau universal pel camí de la justícia social, i s'afirma solennement la necessitat absoluta d'un mínim de legislació social.

Però per actuar tot això calia que un organisme apropiat es constituís, i l'Oficina Internacional del Treball fou un fet.

* * *

El notable professor de dret, de Cile, ha dit recentment que l'aspecte més important de la S. de les N. està representat per l'organització internacional del Treball, obra que pot dividir-se en tres parts, importants totes elles: la primera es refereix a la informació. No fou possible fins ara recollir una quantitat de notícies com les que s'emmagatzemen en l'Oficina de Ginebra.

Tot ço que els Estats fan en matèria legislativa; tot ço que tenen projectat; tot el que sobre els moviments socials diu la principal premsa del món; fins tot ço que s'esdevé en cada cas concret d'alguna importància, tot resta catalogat en les publicacions de l'Oficina Internacional del treball. I a la vegada, tots aquests elements són comunicats al món sencer mitjançant un nucli de publicacions interessantíssimes, entre les quals es compten publicacions diàries, altres de setmanals, altres dedicades només que a la informació del moviment legislatiu, i altres en forma de revista doctrinal per a la segona finalitat, que ara anem a esmentar.

La segona part important és la d'estudi mitjançant l'anàlisi per tècnics competents i especialitzats en qüestions socials dels problemes especials de cada país. I també el resultat d'aquesta tasca, portada a cap contrastant dades dels fets dels diferents països, arribant a conclusions després d'un estudi comparat dels fets interiors de cada Estat, és propagada arreu del món. No cal dir la utilitat evident d'aquest tre-

ball; la comparació ha estat sempre cosa útil en legislació ja que dóna molta feina feta, evitant defectes i caigudes amb l'experiència dels altres.

Darrerament, la tercera tasca de l'Oficina Internacional del Treball és la transcendental de les Conferències internacionals que de tant en tant reuneix. En aquestes reunions s'estudien els problemes del treball, estudi per al qual es compta amb la copiosa preparació documental de la pròpia Oficina; es discuteixen solucions i acords després de la intervenció dels representants de la producció i dels representants dels Governos, oferint així aquests acords la màxima garantia que pot cercar-se.

A més a més, aquestes Conferències Internacionals ajuden poderosament a formar ambient mundial sobre totes les qüestions que hi són discutides i posen en contacte els homes estudiosos i representatius de tots els països del món que es preocupen de la qüestió discutida. I això no és poc, certament!

* * *

Suara, durant els mesos de maig i juny ha estat reunida una Conferència del Treball a Ginebra. El nombre dels seus representants ha estat verament extraordinari, ja que han acudit allí homes de totes procedències, molts més que en cap de les reunions anteriors. (Cada cop els Estats estan més convençuts de la importància de la S. de les N.). En ella s'han posat a discussió temes interessantíssims sobre accidents del treball; s'ha discutit el perquè molts Estats es resisteixen a ratificar convenis anteriors i sobretot ha començat a posar-se sobre el pla de l'actualitat la matèria transcendental del Segur obrer.

En demanar als que havien d'elaborar el Tractat de Versalles que hi entrés la matèria social, es féu una especificació determinada de la matèria del Segur Social, reconeixent així la seva excepcional importància. I l'Oficina Internacional ha respost ara preocupant-se seriosament de l'assumpte. En la reunió d'ara no s'havia d'acordar res respecte al segur; sols la informació i l'aportament de dades i autèntics n'eren l'objecte concret. I cal dir que tots els representants s'han ocupat seriosament de la matèria, i que els representants espanyols, patronals i obrers, i sobretot els tècnics enviats pel Govern (Institut Nacional de Previsió) han fet un brillantíssim paper en l'assemblea, ja que la nostra legislació en matèria de retir obrer, segur de maternitat, etc., no és pas de les més migrades d'Europa sencera. I els resultats són també, fins ara, ben falaguers. Moments de la Conferència hi hagué, en què la discussió girà en torn de les orientacions proposades pels delegats de l'Institut de Previsió, especialment pel seu Conseller i ànima senyor Maluquer i Salvador.

I com que la documentació fou copiosa i els representants es feren càrrec de la importància d'arribar a conclusions que puguin lligar tots els Estats en aquesta interessantíssima branca de la sociologia, no tindrà res d'estrany que la informació segueixi i que en la Conferència de 1927 es puguin adoptar acords per a proposar-los als respectius Estats a fi que els tradueixin en Convenis Internacionals.

JOSEP M.ª GICH

La diada de Sant Pere

Non prevalebunt. Non...

Entre els Mestres de Capella vuitcentistes n'hi havia, en una insigne catedral de Catalunya, un de menys fama que mèrit, el qual deixà escrites pàgines musicals verament magnífiques.

Entre altres n'escriví una glossant el *Tu es Petrus* d'una manera tan gràfica i moguda, tan insistent i tan melòdicament popular, que talment semblava un *tràgala*, demés d'un cant de triomf complet i definitiu.

Aquest *tràgala* (en català no tenim paraula equivalent per expressar fortament el concepte que ella evoca), ens acut a la memòria i el cantem maquinalment en llegir cada dia les noves de Roma donant compte de les peregrinacions que de tots els indrets del món, com riuades de gent misteriosament somoguda i enardida, fan cap a la Seu romana per a besar els peus del Papa i repetir el *Tu es Petrus* davall de la immensa cúpula de Miquel Angel i per les places i carrers de la immortal ciutat.

I a mi em fa l'efecte que totes aqueixes innúmeres corrues de peregrins travessen mars i continents, rius i muntanyes, cantant el gran *tràgala* del Mestre Mercè i recalcant com ell en aquella valenta glossa musical, el *non prevalebunt*, especialment la síntesi, el *non*, que tanca a l'infern i al món que li és addicte tots els camins de la victòria contra el Vicari de Crist.

NON PREVALEBUNT. NON...

I aquest *tràgala* victoriós fa vint segles que en una o altra forma, amb música o sense música, i per tota mena d'homes i de llengües, ressona per totes les encontrades de la terra i sota tots els horitzons del cel.

Un hom creu veure tota la humanitat en peregrinació inacabable, segle darrera segle, caminant cap a Roma, al compàs del *Non prevalebunt*, per a protestar davant de Pere, davant dels Papes, contra totes les malvolences, contra totes les perfídies, contra tots els greuges, contra totes les infàmies, contra tots els atemptats de què Pere ha estat víctima triomfal en el curs de la Història.

Que migrada sembla davant d'aquesta sobirana visió la corrua dels perseguidors de Pere, per potents i nombrosos que hagin estat!

I que opulenta resulta alhora l'Església de Pere!

Ara mateix Roma torna a ésser l'*alma mater* del món, el Far fulgurant de la humanitat viadora, el Port de Refugi dels pobles naufrags, la Seu de la Justícia, la Missatgera de la Pau, l'Oracle de la Veritat, la Font de les Virtuts, l'Arbitre de les Discòrdies, l'Esperança de la Societat, en una paraula: el Temple de l'Esperit Sant.

L'Església, en certa manera, és Roma. *Ubi Petrus, ibi Ecclesia*.

Per això Roma ha estat i continua essent el blanc contra el qual desapareixen tots els enemics de l'Església.

sia. El segle XIX, que fou el segle de la impietat triomfant, no cregué completa i coronada la seva obra fins que Roma fou conquistada pels soldats de la revolució piemontesa, i convertida en capital de la Itàlia una.

Però Roma s'ha escorregut de mans dels seus invasors, que hi regnen, si això és regnar, nominalment, gosaríem a dir que incògnitament. Davant les esplendors del Papat resta com eclipsada tota altra reialesa.

La Roma de Ròmul, la Roma d'August, la Roma de Constantí, és la Roma del Vaticà. No n'hi ha d'altra. *Non prevalebunt. Non...*

La biologia dels pobles és pausada, multiforme, misteriosa. La filosofia de la Història està plena de fets sorprenents, il·lògics a voltes, paradoxals. Però l'axioma fenelonià no falla mai: l'home es mou, però Déu el guia. I un dia o altre la nova Itàlia, que cada dia s'acosta més a Déu, s'adonà de la falta comesa el passat segle i la repararà, ja sigui tornant als antics regnes la seva històrica personalitat amb la deguda autonomia dintre una ampla federació de tots els pobles de la seva raça, ja reconeixent Roma com la capital moral del món, que virtualment és, ja per altres camins que la providència de Déu amaga de moment a les nostres mesquines mirades.

Però Roma serà sempre Roma, la Casa pairal de la humanitat redimida, la Ciutat per antonomàsia de la civilització, la Seu dels Papes.

No volem ara ferir el patriotisme dels nostres germans d'Itàlia recordant-los la fugissera celebració d'un aniversari polític car a molts d'ells; però, quina comparança hi cap entre aquest succés meteòric i l'esplendidíssima i universal celebració de l'Any Sant?

Itàlia n'està justament joiosa de la ciutat de Roma, reina de les nacions en tot el curs de la història mediterrània. Itàlia està, ara mateix, plena de la vida vibrant i les glòries fulgents de Roma en els presents dies. Itàlia tornarà a ésser l'estoig meravellós de la ciutat-tipus, de la ciutat-ideal, de la ciutat històrica, de la ciutat augusta, de la ciutat sagrada, a la qual bé poden aplicar-se aquelles bíbliques paraules: *Sapientia edificabit sibi Domum*.

I mentrestant nosaltres, el món cristià, seguim cantant davant d'incrèduls i d'escèptics, de protestants i d'infidels, de jueus i de maçons, de persecutors i de sectaris, el sublim *tràgala* magistralment harmonitzat pel Mestre Mercè: *Non prevalebunt. Non...*

I en la diada vint voltes secular de Sant Pere, diguem-li al Papa Pius XI, al gran Papa de "la Pau de Crist en el reialme de Crist", amb tota l'ànima, amb tot el cor, a plena boca: *Tu es Petrus!*

COLL DE LES SABINES

Aquest número ha passat per la censura governativa

Absolutisme societatari

Pot una assemblea per vot de majoria disposar de l'ànima dels socis?

Amb una mesada de retard arriba a les meves mans un remittit que el Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria de Sabadell insereix al *Diari de Sabadell* del 23 de maig. Aquest col·lega, fent honor més que a la persona — bé que molt agraït li queda hom — a la justícia de la causa, havia reproduït la meua lletra al Secretari de la Federació Internacional d'Empleats i Tècnics d'Amsterdam; altres periòdics de Catalunya l'han publicada també. Però vet aquí que la inserció en el diari sabadellenc ha tingut la virtut de no plaure al Centre d'allí, el qual fa publicar, en ses mateixes pàgines, un "*Aclariment*" que en sa primera part diu que la qüestió que es debat només interessa a la dependència, és a dir, que no té perquè ficar-s'hi aquell diari, i a mi ve a dir-me en substància que, essent l'acord de Lleida pres per majoria de vots, no tinc més remei que acatar-ho, i que si no hi estic conforme que me'n vagi del Centre A. de D. del C. de Barcelona, perquè la meua actitud "no és admissible en cap collectivitat".

La primera part de l'escrit dels dependents sabadellencs mereix una protesta ferma i viva. "Que un dependent, soci del C. A. de Dependents de Barcelona, comenti aquell ingrés [de la Federació de Catalunya a la Internacional Sindical d'Amsterdam] *interessa quasi exclusivament a la dependència*". "Tot és matèria opinable i repetim que *és un afer que interessa d'una manera immediata sols a la dependència afecta a la F. de D. de Catalunya*". Si la Federació de Dependents de Catalunya fos el cor *El Pensil*, que tractés d'unir-se a qualsevol *Club gastronòmic d'Europa o Amèrica*, penso que, efectivament, ningú no se'n sentiria encuriolit ni interessat en el més mínim. Però, en honor dels Centres catalans de Dependents i en honor de la Federació mateixa, que aplega un contingent de dotze o catorze mil joves del comerç de nostra terra, amb el prestigi justament guanyat pel benemèrit (malgrat el descarrilament dels seus actuals pilots) Centre Autonomista de Barcelona, la qual joventut representa una de les forces socials més considerables i actives de la nostra terra — valor que li reconeixen els mateixos adversaris — considero que és afer totalment del domini públic un acord que implica una orientació funesta per part dels directors actuals d'aquest jovent. És o no és la Internacional d'Amsterdam un organisme socialista, de lluita de classes, de poder tant més gros com més quantitat d'inscrits els seus propis adeptes declaren? Es proposa o no es proposa aquesta Federació Internacional finalitats revolucionàries i subversives de l'ordre social?

Ha actuat o no ha actuat, aquesta Internacional, en senti d'intervenció pràctica en la política euro-

pea, i la seva actuació és o no és pertorbadora i conté o no conté les greus amenaces o les perspectives de desagradables complicacions com les que pot hom témer d'una entitat que usa a tort i a dret de vagues generals i boicots, i que ha arribat a realitzar un boicotatge a Polònia pel pecat d'ésser Polònia un país *reaccionari*?

I per damunt de tot, l'incorporar-se a la Federació d'Amsterdam, representa o no representa l'adhesió a les doctrines socialistes i marxistes amb tot el seu feix d'errors i heretgies religioses, morals, socials i econòmiques? Significa o no significa la Internacional d'Amsterdam una reproducció d'aquella primera Internacional fundada per Carles Marx, que sota la divisa *Proletaris de tot el món, uniu-vos*, inspirada en el Manifest de 1847, es proposava la implantació del comunisme abolint la religió, la propietat, la família i la pàtria?

Ben clarament vaig escriure jo que en la qüestió aquesta el de menys era el fet accidental d'ésser jo dependent i soci del Centre. Podia jo no ésser ni una cosa ni l'altra, i faria exactament la mateixa campanya, que crec em pertoca per justícia social, en quant la justícia social consisteix, segons els cristians, en fer com a deure aquell bé que positivament està en la mà d'un hom practicar, com és ara en mi l'escriure, en matèria en la qual posseeixo alguna informació (dit sigui amb permís dels camarades Ràfols i Figueras). Naturalment que l'ésser jo dependent i soci em dóna més autoritat i atorga major vivesa a la polèmica, però sàpiguen els dependents de Sabadell i de Barcelona i de tot Catalunya, que jo encara que no els fos company de professió i d'associació, cridaria amb insistència igual l'alerta d'ells i de tothom per aquesta virada que han fet vers el socialisme europeu militant, virada que no pot aportar a ells i a la nostra terra més que conseqüències tristes.

"No hem de discutir la conveniència o no conveniència de l'ingrés a la Internacional d'Amsterdam. Quan fou hora es féu ja en el lloc adequat". Sí, companys, sí, que és hora, perquè allà on en hora tan mala heu entrat podeu en hora més bona sortir-ne. I per a il·lustrar-vos i per a fer-vos entrar en reflexió, i perquè, si no tinc jo aquesta fortuna altres persones puguin amb coneixement de causa aconsellar-vos i fer-vos tornar al camí recte, no cediré jo en la campanya empresa amb el doble caràcter d'escriptor català i de company d'ofici i d'entitat.

Vitupera el Centre de Sabadell la meua actitud en no voler-me sotmetre a l'acord de Lleida, i adreça contra mi el poder absolut de l'assemblea general

sobirana. "L'actitud del senyor Rucabado no és admissible en cap collectivitat". "Ell pertany i vol seguir pertanyent al C. A. de D. de Barcelona i en canvi, no vol pertànyer a la Internacional a què ell va adherir-se (??) segons acord vàlid d'assemblea general sobirana per a adoptar-ho. Quina lògica hi ha en aquesta actitud? Totes les entitats formulen els seus acords pels vots de la majoria, i la minoria, en bona lògica, deu sotmetre's". I així per l'estil va descabdellant la troca d'aquesta lògica el C. de Sabadell, acabant per dir que de prosperar "aquesta teoria tan individualista" es faria "impossible l'existència d'una collectivitat, no ja de tot un estament, sinó de tres persones, que davant d'una discrepància volguessin fer subsistir l'entitat (i seguir-hi com vol fer el senyor Rucabado), però no respectar els acords de la mateixa".

En cap manera pot acceptar-se en justícia, senyors del C. de Sabadell, aquest absolutisme dels acords de majoria que vosaltres proclameu com a sobirania suprema. En bon dret social, constitueix una associació una unió de voluntats individuals per a aconseguir un fi determinat mitjançant la submissió a una autoritat lliurement escollida, i en bona moral humana és condició indispensable perquè existeixi associació la rectitud i moralitat del fi. Així, doncs, tota assemblea és sobirana sols *relativament*, car es troba condicionada primer per la moralitat general dels fins i també per la dels mitjans, i segon per la pròpia finalitat particular de l'associació o entitat de què es tracta. Un acord de junta general que ultrapassi les fronteres de la moral no té cap autoritat ni mereix respecte ni té força d'obligar encara que sigui no ja una majoria, sinó la totalitat dels associats els qui l'haguessin votat. Com tampoc cap respecte mereix ni cap força moral tindria una decisió que àdhuc no essent immoral o injusta en si mateixa representés una sortida del terreny propi i peculiar de l'associació.

Quina força d'obligar té, companys de Sabadell, l'acord d'una assemblea que contradiu i vulnera en son esperit i en sa lletra els Estatuts socials? Tant als del Centre de Barcelona, com als de la Federació, figura la prohibició de tota discussió política ni religiosa. Implícitament està continguda en aquestes paraules, oi més és condició de dret natural a tota associació imposada, el respecte a les ànimes i a la consciència dels socis. Doncs bé, des que al C. de Barcelona i a la Federació s'ha donat el tomb socialista, s'ha envaït i vulnerat aquella esfera, car s'ultratja i mortifica la consciència d'alguns — i vull creure que la de molts individus, de segur la majoria si anéssim a un plebiscit —, però quan menys la meua particular, ço que és causa suficient que jo me la defensi contra totes les majories i minories i juntes i assemblees que, abusant de llur poder numèric, es llencen a pendre acords en doblement vedat terreny.

Saben prou els lectors de CATALUNYA SOCIAL, i saben bé prou els dirigents del C. de Barcelona i de la Federació, que no és pas aquesta ocasió la primera en què jo aixeco, contra acords de majoria o simples decisions de junta que eren injustes i atemptatòries a la consciència religiosa, la meua veu no sols de disconformitat, sinó de formal *refús d'obediència*.

El dia 28 d'abril de 1923 (núm. 105 d'aquesta revista) escrivia jo una lletra al President del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria, en la qual, davant de la proposada festa o vaga del Primer de Maig, anunciava jo que no abandonaria la feina aquell dia "per a no seguir-vos a una manifestació contradictòria amb la meua consciència religiosa, molt anterior i molt superior a ço que en dieu vosaltres consciència de classe".

Pocs dies després, el 5 de maig del mateix any (núm. 106), adreçava altra lletra al Comitè Executiu de la Federació de Dependents de Catalunya, en la qual, davant la perspectiva imminent d'una declaració de vaga, que hauria estat la primera promoguda per les associacions catalanes de dependents després de vint anys d'existir el Centre i de dinou d'ésser-ne jo soci — avisava jo que "si Déu m'ajuda no m'adheriré mai *ni de grat ni per força* a cap vaga [ni per causa injusta ni per causa justa] decretada per la Federació ni pel Centre (ni per cap sindicat)". La qual decisió raonava fonamentat en què "la vaga és un mal enorme i que el faria jo envers mi mateix i envers els altres obrers i dependents si em prestés a augmentar amb la meua adhesió, personal o moral, fos voluntària o forçada, la seva sinistra eficàcia".

I el 22 de juliol del mateix any (núm. 117) m'aixecava encara contra un *acord de junta general* del Centre aprovant la fundació d'escoles primàries per a infants, *sense Religió*, el qual acord, lluny de sotmetre-m'hi i acatar-lo, segons la teoria de la *democràcia absoluta*, vaig impugnar i combatre amb les meves modestes forces, i tal volta no va ésser completament inútil la meua invitació a reflexió millor, en quant, sigui per la causa que fos, aquella fundació, que atropellava consciències de socis i violava la lletra i l'esperit dels Estatuts, no va arribar a començar-se.

Em dirà el Centre de Sabadell, em diran o pensaran altres: si tantes vegades sents ultratjada la teua consciència i ferida la teua ànima, per acords de juntes directives o d'assemblees generals d'entitat o de Federació, com és que no et dones de baixa, com és que vols seguir formant-ne part, com és que vols continuar en aquesta difícil posició d'acceptar-ne uns acords i rebutjar-ne d'altres? A lo qual contestaré que totjustament el donar-me de baixa, el sostreure'm jo personalment a l'enauig, a l'ofensa o al perill, seria l'actitud de l'*individualista*, en sentit d'egoista, actitud fàcil i còmoda de qui cerca solucionar el seu cas particular sense curar ni de raonar-lo i justificar-lo a plena llum, ni d'ajudar als altres amb el seu raonament i exemplaritat.

Romanent en el Centre i en la Federació (mentre no me'n treguin, i, si aquest cas arriba, Déu sia lloiat) limito al mínim la meua discrepància: refús d'acatament a l'acord injust, i, per tant, acceptació de la resta. Dono la llargada que calgui a les meves explicacions a la faç de tots els consocis. Evito o allunyo tant com possible sigui el cisma. Mantinc la fidelitat a ço que el Centre era, feia i significava abans del descarrilament. I demostro que no perdo les esperances que els errats rectifiquin i tornin al bon camí.

R. RUCABADO

De l'egoisme

II

Causes. — L'home no és naturalment egoïsta com pretengueren molts filòsofs, i d'una manera especial l'anglès Hobbes. És inadmissible l'estat primitiu de l'home ple d'odi vers els altres homes. Aquestes teories, com bé diu l'insigne Card. Zigliara, fan l'home inferior a les bèsties. En efecte, aquestes, sobretot si són de la mateixa espècie, no sols no es destrueixen mútuament, sinó que mostren instint d'ajuda. I havia d'estar reservada a l'home, incomparablement més noble i perfecte que les bèsties, aquesta roïna condició d'egoïsta? A un ser superior un predicat ínfim?

No hem de negar el fet de l'existència en l'home d'una natural inclinació a buscar-se i estimar-se a si mateix; però d'aquí a sostenir que l'home és purament i essencial egoïsta hi ha tanta diferència com sostenir que un home, pel sol fet de dir dues paraules mal dites, per exemple, ja no sap enraonar bé, o perquè la intel·ligència s'equivoca respecte algunes veritats ja és absolutament fallible; i encara aquestes comparacions no fan ressaltar prou la incongruència del nostre cas, perquè el "dir dues paraules mal dites" i "la intel·ligència s'equivoca respecte algunes veritats", ja en això hi ha cert desordre, i és passar d'un desordre insignificant a un desordre de consideració, és anar de menys a més; mentre que de la inclinació de l'home a estimar-se a si mateix a l'egoisme, hi ha el pas de l'ordre al desordre, és a dir, de l'afirmació a la negació.

No, l'home no és naturalment egoïsta. La filosofia cristiana, la sociologia cristiana, en establir l'origen de la societat civil, claven una mortal sageta en el cor d'aquell error: precisament l'home és sociable per naturalesa. Les proves directes d'aquesta tesi per l'instint de sociabilitat, el llenguatge o paraula i la insuficiència de l'home per la vida material, racional i moral, són concloents i lògiques, i no ens hem d'entretenir a acostar-hi un llum per a fer-les clares quan resulten d'una evidència enlluernadora en les obres dels nostres grans sociòlegs. Demés l'home naturalment s'estima a si mateix, hem dit; però precisament d'aquest ordenat amor a si mateix neix l'amor al proïsme. En efecte, l'home, estimant-se, estima tot ço que és seu i tot ço que porta la seva imatge. I qui sinó el nostre pròxim és la pròpia imatge? No li diem a ell el nostre semblant?

Es evident, doncs, que no hem de buscar la causa de l'egoisme en la naturalesa.

Tots els sentiments que brollen del nostre cor, o tenen per objecte quelcom extrínsec a ell, com Déu, la veritat, les criatures, etc.; o bé reculen sobre nosaltres, buscant el nostre benestar, satisfacció i utilitat personal. Aquests últims sentiments són els *interessats*, que són com la matèria prima de l'egoisme. Dic com matèria prima perquè és allò de què, un cop aplicada la forma o condició, naixerà l'egoisme. Els afectes interessats, de si, són com indiferents al bé o al mal, talment com les passions; i rebran la seva moralitat segons la manera de conformar-se amb la recta raó.

Per la consciència de cada u consta que existeixen en nosaltres, i quines siguin, certes exigències naturals respecte nosaltres mateixos, de compliment ineludible, com són per exemple la conservació de la vida i el perfeccionament de l'ànima i el cos (obligacions i deures); i a elles, també naturalment, correspon determinada força moral per a portar-les a terme, i així a la conservació de la vida pertoca la llicitud de la defensa contra aquell qui ens ataca, i respecte al nostre perfeccionament podem procurar-nos aquelles coses que creiem necessàries (drets per a un mateix). Aquests deures i drets, procedint de la mateixa naturalesa, encara que s'hagin de dir *interessats* (perquè són per l'utilitat personal), són ordenats i perfectament racionals; i l'home que treballa per ells serà qualificat de prudent i savi.

Ara bé, l'interès que vagi més enllà d'aquests drets dictats per la raó ja no serà ordenat; i precisament això és la forma, el que dona el ser a l'egoisme, aquest desordre amb la recta raó. Com és evident, no essent dictat per la raó, ha d'ésser imposat a la voluntat per la violència de les passions; no venint de l'esperit ha d'avortar del cos, de l'apetit sensitiu en llibertinatge. Ah, aquí, aquí la verdadera causa de l'egoisme: les passions consentides!, aquest escoltar el cos i donar imperi i autoritat als sentits!...

Per això l'egoisme és el gran mal de la societat materialista, per la qual les exigències de la carn són com les de la recta raó per l'home prudent, i els drets racionals es veuen suplantats per falsos drets de la carn.

I no es digui que aquestes exigències del cos són naturals i que s'hagin de satisfer. Per ventura sap el cos ço que demana?; i no corre a la seva ruïna com cec?

Com arriba hom a aquell desordre no és de difícil explicar: n'hi ha prou que rompi amb l'ordre de l'absolut. L'absolut és l'universal, és la Veritat, és el Bé per excel·lència, és allò de què la raó fa de portaveu i pregoner, és Déu. I quan en el cor de l'home, que no pot estar mai buit, no hi nia l'absolut, forçosament ha de fermentar-hi el concret, el material; perquè quan no s'omple de l'augusta veu de l'esperit, que és la raó, ho fa amb l'insinuadora *música* del cos, talment cant de sirenes, que són les passions lliures. De consegüent, fer callar la boca a la raó, retirant-li l'autoritat suficient, és destapar imprudentment la caixa de Pandora de la carn, rublerta de fúria i despotisme, que sols espera una escletxa de llibertat per abocar-se desesperadament a l'exterior i reduir a servilisme ço que troba al seu pas. No diem a cada pas que l'apetit és insaciable? I vos creïeu per ventura que ésser insaciable significava que podia quedar satisfet en alguna ocasió més o menys mediata? Jo compararia aquest afany de *sempre més* de la carn a un terròs de sucre que, en aplicar-lo tot just a la superfície d'un líquid l'absorbeix ràpidament, però aquí hi ha un terme, i és quan el terròs queda ben xop de líquid. Millor es podria comparar a una òsmosi mai satisfeta o a una bomba aspirant que mai s'esgotés d'una part (del *medi quo*) i no emplenés el recipient o *medi ad quem*.

I voleu que no hi hagi absorció? No deixeu funcionar la bomba, eviteu el contacte amb el medi material *quo*. Si l'egoisme és del cos, sotmetem diligentment aquest a l'esperit; fem que la voluntat estigui sempre en contacte amb l'esperit i no amb els sentits.

Conseqüències. — Molt més ens podríem estendre respecte les causes de l'egoisme, però crec de més utilitat dir quelcom, molt ràpidament, de les seves funestes conseqüències. Que són funestes, funestíssimes, ens ho dirà prou bé una sola consideració, això és, que tot pecat té el seu origen en l'amor desordenat de si mateix. Demés l'egoisme passa a ésser de la mateixa essència del pecat en quant es defineix aquest com l'avversió o separació de Déu i la conversió a les criatures. Així no és estrany que sigui la disposició més apropiada per la germinació i desen-

rotllament dels sets pecats capitals. L'amor desordenat del *jo* que enfoca la seva satisfacció en els plaers de la carn és la luxúria, quan se val del diner es converteix en avarícia, etc.; de manera que ço que varia és l'instrument de satisfacció o el bé material: en el subjecte sempre hi ha l'egoista.

Considerat socialment, malgrat aquell fons d'egoisme en què es decanta la societat, l'egoista és el ser més repugnant que pugui haver-hi, i tothom s'aparta del seu costat com d'una au de rapinya.

L'egoista no és estimat de ningú, i com que no ha viscut per ningú, a la fi de la seva miserable existència tothom l'abandona... s'entén, si no promet deixar alguna cosa, cas en el qual ell deixa d'ésser l'egoista i passa a ésser-ho el que l'atén.

J. TORRENT F.

Interessos locals

L'aigua escasseja

Des que el món és món ha estat l'aigua la que ha marcat el curs de les riuades humanes. Han estat gran rius els que han obert les rutes dels pobles sobre la terra.

Hom gosaria dir que en el bon ús i en l'abundor de l'aigua bona pot xifrar-se el progrés físic més essencial d'una civilització.

No hi ha res més necessari a un poble, per viure còmodament i higiènicament, que aigua a l'abast de tothom, bona i abundant.

Aquestes senzilles veritats, aquestes vitals conve-niències, s'han oblidat del tot a la Barcelona moderna. L'antiga Barcelona se'n preocupà sempre de la qüestió de les aigües.

No anem pas a fer història d'aquesta qüestió en ço que va de segle. Està en la memòria de quants es captenen de l'actualitat i del futur de la nostra estimada urbs. Es una qüestió que honora ben poc els ciutadans barcelonins...

Però anem al nostre cas. Barcelona creix desmesuradament, però les deus d'aigua de què es serveix no creixen pas a proporció, ni molt menys. El fet és que l'aigua escasseja i que en infinitat de pisos hi arriba sense la deguda pressió i ha d'usar-se amb compta-gotes; que les cloaques no poden netejar-se; que moltes fonts no ragen o ragen massa per estar espatllades i no adobar-les ningú; que quasi no hi ha cap brollador que funcioni (oh, la tràgica perspectiva d'un brollador eixut!); que la gent fa cues a les fonts que ragen per a proveir-se com en els temps medievals, del preciós líquid; que no renta la roba qui vol, ni fa neteja del pis qui necessita fer-la; que tampoc es banya el qui ho desitja per més que es planyi; que no reguen els jardins amb l'assiduïtat que a l'estiu convé.

Aquests dies és la ciutat en pes que es planyi demanant aigua com els assedegats, sense que ningú es preocupi de donar-la-hi.

Pot continuar així Barcelona?

No hi ha problema més important a resoldre que aquest.

Els milions que s'esmercen en urbanitzar malament la plaça de Catalunya, i els milions que es van a perdre amb les obres del carrer de Balmes, valdria més esmerçar-los a resoldre d'una vegada el problema capital de l'aigua.

Les vides anyals que costa aquesta deixadesa clamen venjança al cel. Déu en demanarà compte als qui, podent i havent de fer-ho, no treballen perquè Barcelona pugui beure bona aigua i rentar-se higiènicament. — S.

La Biblioteca Social

Fa pocs dies va obrir les seves portes la Biblioteca Social, destinada a posar a l'abast del públic una extensa col·lecció de llibres especialitzats en la important matèria de la sociologia i a la vegada a omplir el buit que fins ara hi ha hagut a Barcelona de biblioteques dedicades únicament i exclusivament a aquesta disciplina científica.

La nostra Biblioteca, integrada en son començament per obres cedides generosament per la Caixa de Pensions i per l'Acció Popular, compta ja amb més de 300 volums. Els treballs de catalogació i ordenació estan ja ben avançats, havent-se adoptat la classificació de les obres per matèries, seguint-se el sistema decimal de Dewey reformat per l'Institut Bibliogràfic de Brusselles.

Actualment hi han 2.602 llibres registrats (1.702 volums i 900 fullets) que formen un total de 1.891 obres.

Ultra els donatius inicials i ja esmentats de l'Acció Popular i de la Caixa de Pensions, darrerament se n'han rebut del Dr. Llovera, de D. Francesc Manich, de la Casa Seix & Barral i de l'Editorial Barcino. Hom creu que aquest exemple serà seguit per altres entitats i particulars i que els nostres lectors més assidus aportaran també el seu gra de sorra, ço que farà que junt amb les importants adquisicions que periòdicament van fent-se, pel propi vent octubre — que és quan en realitat entrarà a la vida d'activitat, — la nostra Biblioteca sigui ja ço que deu ser: la primera Biblioteca Social de Catalunya.

Despleguem la bandera de la sinceritat

En tornar del Congrés de la Bona Premsa celebrat a la ciutat de Toledo, vaig publicar un article damunt aquestes planes exposant amb tota lleialtat la meua opinió. Vaig explicar sense eufemismes tot el que havia vist i la impressió que m'havia causat l'assemblea. Ha passat un any. Si algú va trobar apassionat el meu article o poc ajustat a la realitat, és pregat de dir públicament quina transcendència ha tingut en la nostra premsa aquella assemblea. Si se'm demostra que han tingut efectivitat els acords que es varen pendre i que els parlaments que es varen pronunciar han influït en el perfeccionament i divulgació de les publicacions catòliques, estic disposat a rectificar les afirmacions que feia en l'alludit article. Si alguna publicació ha aconseguit arrelar-se es deu al seu propi esforç i no a l'esforç dels altres.

Segueixo creient que és preferible dir la veritat, baldament sigui sagnant, que no pas mantenir ficcions.

Si tots aquells que en la intimitat confessaven que el Congrés havia estat un fracàs, haguessin tingut la gosadia de dir-ho en públic, potser s'hauria posat remei a les deficiències de la nostra premsa. L'única veu discordant fou la meua. Tots els assembleistes digueren que el Congrés havia obtingut un gros èxit. Ha passat un any, i persisteixen tots els defectes.

Veieu les conseqüències de l'eufemisme? No seria preferible que els escriptors catòlics tinguessin la valentia de dir la veritat caigui qui caigui? Per la meua banda us confesso que mai ningú no aconseguirà que traeixi la meua consciència. Primer trossejaré la ploma abans de dir una falsedat. Jo no he nascut per afalagar, sinó per a dir veritats. Ah! si en les nostres campanyes hi hagués més sinceritat, no ens trobaríem tan allunyats del poble! Quantes patums hi ha entre nosaltres que les tolerem perquè ens poden ajudar econòmicament! Quants panxacontents passen per grans homes perquè han aconseguit amuntegar riqueses!

Preferiria mil voltes que fóssim ben pobres, però amb l'esperit ben lliure, que no pas viure supeditats als convencionalismes socials que ens han fet tant de mal!

Sempre he trobat ridícul el catolicisme encatronat i rígid d'aquests senyors que creuen que la Religió és fora de perill perquè es reuneixen en una sala i fan junta i en les grans solemnitats visiten el Prelat vestits de negre com si haguessin d'assistir a uns funerals de primera classe. Aquests senyors elegants que viuen plàcidament ignorant els dolors del poble, creuen que el catolicisme és una mena d'uniforme llampant que dona bon to. La Religió és de vegades una cobertora política. Defensant-la s'obtenen càrrecs, honors i vanitats. I que n'ha fet de mal aquest catolicisme que fa olor de naftalina!

Han volgut fer creure al poble que la religió estava vinculada amb els homes de les altures, amb els quals existia una unitat absoluta, i hem vist com s'allunyava de nosaltres.

No; l'Església no necessita puntals. Té prou vigoria per a caminar amb les seves pròpies forces. Si algú cau, que caigui sol. La Religió ha d'influir en tots els actes de la vida humana i ningú no pot monopolitzar-la. La Religió és meua i és vostra i és de tots aquells que acceptin les seves veritats substancials, pensin com vulguin en matèria opinable.

En l'ordre espiritual, no admeto altra autoritat que la del Papa i la dels Prelats. I com que el Sant Pare ens dona un marge de llibertat per a opinar lliurement sobre matèria opinable, jo tinc el dret indiscutible d'afirmar que fan un mal grandíssim a la Religió els que volen lligar-la amb coses humanes i transitòries.

La veritat, per crua que sigui, no fa cap mal. Per a defensar aquesta dama hem d'ésser una mica Quixots. Havem de defensar-la a cops de llança cavalcant damunt el cavall d'un ideal pur.

Fent brillar en les nostres mans l'espasa de la sinceritat, s'esvairien molts fantasmes. Hem de sentir en la nostra carn la dolor dels nostres germans. Encara que sojornem en un món on el cel és sempre blau, no hem d'oblidar que són molts els que sofreixen i que potser no sofririen si a la terra no hi hagués tant d'egoisme. Quan sóc al cim d'una muntanya i veig la ciutat estesa als meus peus, no atrau el meu esguard la cúpula del palau sumptuós, sinó les cabanes dels humils. Quanta misèria i quants sofriments! I quina pena fan els que amb el seu esforç no es poden pagar el nostre pa de cada dia! Per què hem de deixar morir de fam aquesta gent desvalguda que viuen allunyats del traït de la ciutat, com si fossin infectes desferres?

Sempre he cregut que el poble s'allunya de nosaltres perquè no hem sabut alleugerir els seus dolors. Fem caritat, però humiliant els pobres. El seu millorament econòmic el deuen a les organitzacions obreres. Generalment els patrons no han sabut donar res espontàniament.

Blasmem el sindicalisme, però és que haurien pogut exterioritzar-se les violències sindicalistes, si els patrons haguessin donat espontàniament allò que més tard han hagut de donar vençuts per la força abassegadora de l'organització obrera?

La vaga tindria estat legal en tots els pobles moderns, si l'experiència no hagués ensenyat als obrers que cal lluitar àdhuc per obtenir les reivindicacions basades en la raó i la justícia? Segurament que no.

Avui els obrers s'organitzen i declaren la vaga als patrons perquè saben que l'egoisme és el conseller de la majoria dels homes de negoci i que isolats no tindrien cap força. Fem desaparèixer les causes i desapareixeran els efectes.

I quants errors hem comès en el camp social catòlic! Com és possible que després de tants fracassos, algú s'atreveixi a organitzar el poble! Ah! si féssim una revisió del moviment social, amb quina cruesa hauríem d'expressar-nos!

Hem exclamat: Que vinguin amb nosaltres els obrers, però els hem volgut de cartró. Els més

mansois han estat els més estimats i preferits. Per a sostenir les entitats obreres, no hem demanat l'esforç del poble, sinó l'auxili dels homes rics. I aquests han acudit a la nostra crida per a poder tenir una intervenció en les organitzacions obreres.

No podem de cap manera fomentar la lluita de classes, però tampoc podem mantenir ficcions. Les entitats han de servir per alguna cosa. Cridar els obrers per a lligar les seves mans amb les cadenes de l'egoisme, és fer obra negativa.

Creieu que l'obrer voldrà incorporar-se al nostre moviment social, posant al portic de les nostres entitats aquestes paraules fatídiques que el Dant va veure escrites a les portes de l'infern: "Lasciate ogni speranza voi ch'entrate"?

Els obrers d'altres pobles sostenen organitzacions poderosíssimes; i, com que a la curta o a

la llarga els problemes que allí es discuteixen també es plantejaran aquí, cal estar preparats i estudiar detingudament totes les qüestions obreres.

Ho havem dit d'aquestes planes estant i ho tornem a repetir: El mal més greu que fariem al catolicisme seria tancar les portes a les reivindicacions justes i fer creure als obrers que nosaltres ataquem sistemàticament les organitzacions obreres.

Els creients podem acceptar, sense necessitat de claudicar, tot allò que sigui compatible amb els valors substancials del catolicisme. No confonguem la Religió amb el conservadorisme exagerat de certs elements.

Aquests podran combatre les reivindicacions obreres justes i raonables, des d'un punt de vista particular, però no en nom del catolicisme.

J. CIVERA I SORMANI

Contestant al senyor A. D.

El senyor A. D. m'adreça una carta oberta, en la qual té la gentilesa de lloar els meus pobres articles. Agraeixo moltíssim al dit senyor el bon concepte que li mereixen les meves diatribes contra les desviacions de la dona cristiana.

Afirma, però, que sóc una *vox clamantis in deserto* per manca d'auditori que m'escolti. El senyor A. D. creu que no sóc escoltada perquè el meu llenguatge no és prou feridor, ni prou clar. Permeti'm el senyor A. D. que no participi del seu criteri.

Segurament no tinc cap mèrit, però crec posseir el do de la claredat. Jo no sabria parlar d'una cosa que abans no la veiés ben clarament dintre meu. Avorreixo els conceptes obscurs i tenebrosos. Si fos possible pastaria els meus articles amb un raig de llum.

Sempre he cregut que les dames i donzelles que em llegeixen saben tant com jo i, per tant, no considero necessari parlar amb un llenguatge massa planer. No he pogut suportar mai ni els articles ni les conferències vulgars. Sóc de les que creuen que cal posar en totes les coses una mica de bellesa.

Recordo que una vegada parlava davant un auditori molt humil, i malgrat la humilitat dels meus oients, vaig procurar parlar des d'un pla enlairat, emprant un llenguatge planer i senzill, però acurat. Després de la conferència vaig saber que els havia fet molt bon efecte que els hagués parlat amb dignitat i respecte. El públic no vol que els conferencians o els escriptors es posin al seu nivell, sinó que el facin arribar fins al cim on ells es troben.

Encara que es parli davant un públic inculte i s'hagi, per exemple, d'esmentar un pensament d'Aristòtil, les obres del qual desconeixen en absolut, en comptes d'humiliar-los, serà més elegant començar dient: Com vosaltres sabeu...

Precisament si el poble no es perfecciona i no aconsegueix depurar el seu gust, és perquè són molts els que tenen el costum de parlar o escriure sense respecte. Sembla que quan un hom s'adreça al poble ho hagi de fer barroerament.

Si arreconéssim totes les coses dolentes i de mal gust i esbrosséssim als humils el camí de la perfecció, no hi hauria al món tanta vulgaritat.

El senyor A. D., per a donar-nos un exemple de claredat, reproduceix un fragment d'un sermó de no sabem quin predicador. Diu entre altres coses: "Ets repugnant als ulls dels sants i dels àngels i dels teus mateixos parents i amics que tens a l'altra vida, ets als seus ulls igual que un gos podrit, ple de mosques i de fetors del qual tothom s'aparta per no fastiguejar-s'hi".

Vol dir el senyor A. D. que aquest és el llenguatge clar que necessita el nostre poble? Si precisament el nostre mal és que tenim massa escriptors i oradors del nostre camp partidaris d'aquestes imatges d'una realitat afrosa, com la del gos podrit!

No és pas per aquest camí que aconseguirem educar el poble. Confesso sincerament al senyor A. D. que jo no podria escoltar un orador que digués coses tan lletges. Aquests realismes torturen el meu esperit.

Potser seran justes les observacions del senyor A. D., que és home de cultura; però, encara que m'ho proposés, no podria escriure emprant un llenguatge feridor.

Crec que el concepte pot ésser molt fort, i, en canvi, les paraules molt suaus. Prefereixo combatre els enemics amb un floret, que no pas ferir-los amb una destrat. Naturalment que les observacions del senyor A. D. obeeixen al desig nobilest d'obtenir més eficàcia, però crec equivocada la seva orientació.

De totes maneres cal agrair els esforços dels homes d'esperit, qualsevulla que sigui la seva ideologia sobre matèria opinable. Com més serem a combatre l'error i les desviacions de la societat moderna, més eficaç serà la nostra obra.

No volem closa la porta del palau dels nostres ideals, sinó oberta de bat a bat per tal que puguin franquejar-la tots aquells que porten a dintre una aspiració noble i enlairada.

MARIA BONSHOMS

CURS DE SEGUR OBRER

Explicat pel Conseller-Delegat de l'Institut Nacional de Previsió

Don Josep Maluquer i Salvador

a la càtedra de l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera

TEMA ESPECIAL

Aspectes de la història social del segle XIX que van preparar el Retir Obrer (1).

Hem recordat i censurat l'excés d'individualisme del segle XIX; però en cercar manifestacions que prepararessin en aquella centúria el retir obrer, veurem com pròpiament dins ella es despleguen dos períodes de diversa ideologia lluitant un criteri individualista i un criteri col·lectiu.

Es comprèn que un avenç tan important com el Segur obrer no haurà pogut tenir realitat sense llarga preparació ideològica i fins sense el fracàs de concepcions que aparegueren com veritables llampecs en la història.

Donada la complexitat d'elements que integren el segur obrer, podem induir que els precursors foren gent de diverses ideologies; encara que si ens remuntéssim en el concepte de la humanitat, probablement arribaríem a trobar el nexa entre aquestes doctrines. Solidaritat, fraternitat humana... són conceptes d'un sentiment que té aspectes que s'entrelliguen. Al cap i a la fi és frase de Renan que en el fons de tota obra de fraternitat humana hi ha una major o menor repercussió de la idea cristiana, això és, d'aquella enorme impressió que produiria en el poble romà aquella frase del convertit Saulus quan explicava que, segons la doctrina del Mestre, ja no hi havia jueu ni grec, esclau ni lliure.

Per això el qui entengui que la via de la història es pot recórrer sense mirar a tots els costats, que no segueixi llegint, car si és cert que trobarà molta cosa seva, també ho és que en trobarà molta d'aliena, i això encara sense alludir més que als conceptes de més gran transcendència i deixant en plans més limitats moltes doctrines que per diverses escoles, partits, classes socials, etc., han cristallitzat en una solució social que té la grandiosa eficàcia del retir obrer.

Una revolució política i una altra econòmica

En començar el segle XIX acabaven d'expressar-se a França aspiracions reivindicadores de drets. Judiqui cadascú com vulgui el fet de la revolució francesa, no es podrà pas negar que reparà alguna injustícia i destruí privilegis abusius, així com tampoc els partidaris del fet de 1789 poden negar-li un ma-

jor sentit negatiu que positiu. Amb tot, resta per a la nostra finalitat d'estudi un impuls a favor dels drets ciutadans.

En aquell temps es preparava a Anglaterra una altra revolució, però de caràcter econòmic, una d'aquestes transformacions socials que porten els fets i no els programes. La màquina de vapor i les filatures mecàniques motivaren l'organització de grans fàbriques, i amb la nova concentració de braços aparegué un nou dret social. Ja estem lluny dels temps en què la humanitat no tenia indústria i el que era individual restava absorbit pel que era social, així com estem lluny de l'època de la petita indústria medieval, havent arribat en el complet desenrotllament de l'econòmic a la conciliació de l'individual amb el social, síntesi de progrés.

Aquesta concentració de masses per a la producció industrial produí efectes enormes durant el segle XIX. A les antigues relacions patriarcals dels Gremis ha succeït l'allunyament moral de patrons i obrers que s'ha anat accentuant en la indústria moderna, produint això xifres esgarrioses en el pauperisme anglès, per exemple, encara que després aquestes xifres han baixat altre cop. De 1802 a 1803 la caritat va atendre 725.568 famílies; de 1812 a 1813, 971.913 famílies; de 1814 a 1815, 895.373 famílies, oscil·lant entre cent i cent trenta cinc milions les quantitats repartides.

Per formar-se idea de la vida del treball a començament del segle XIX, tingui's en compte el següent: Baixaren els jornals empleant-se dones i nois per a manejar màquines; cap a l'any 1840, els salaris no cobrien les necessitats; hi havia alteracions industrials com la del 1843 a Bolton que va determinar una baixa de vuit milions de pessetes en els jornals de què vivia una població obrera de 40.000 persones en conjunt; uns 400.000 obrers percebien en els grans telers d'Anglaterra unes 12'50 pessetes a la setmana per un treball de 12 hores diàries, contribuint a aquesta situació lamentable les deficiències de la instrucció popular.

La qüestió obrera

Així és comprès com la qüestió obrera tenia desassossegats els esperits a Europa. De vegades s'arribava a Anglaterra a la famosa llei de cereals de Pitt, que atenia el proletariat reduint el treball, prohibint-lo als més petits de 9 anys. Però encara les 14 hores no eren pas cosa extraordinària a França, Alemanya i altres nacions. I no cal parlar de les condicions de les cases obreres.

A més a més dels Governes, es preocuparen de la qüestió altres entitats com la Societat anglesa per

(1) La comissió organitzadora del Curs de Segur Obrer, tenint en compte la necessitat d'intensificar l'estudi històric del retir obrer, va acordar dedicar-hi aquesta explicació especial a l'Ateneu Popular Instructiu de Sant Joan Despí per haver estat el primer centre adherit al Curs i perquè radica en el poble on s'escriu l'avantprojecte de la llei de creació de l'Institut Nacional de Previsió. (Nota de la Comissió organitzadora del Curs).

a millorar la condició de la classe rural, es van iniciar les cooperatives amb la cèlebre de Rodchale, el periodisme es consagrà a la qüestió tenint òrgans propis com *Le Globe* de París, de tendència santimoniana, sorgiren utopismes en sentit comunista a Anglaterra i Estats Units, mentre a Anglaterra feia estremir els esperits la *Cançó de la Camisa*, de Tomàs Hood.

No cal dir l'amplada d'aquest tema i com no cal dibuixar-lo tot per a marc del Retir obrer.

I així es concep que aquesta situació de la classe obrera impressionés esperits elevats, com el de Sismondi, a França, qui significà una veu d'alerta a l'opinió a favor dels obrers manifestant opinions en les quals el doctor Korkisch troba base teòrica del segur social, ja que Sismondi considera que el salari no és solament el preu del treball, sinó que constitueix un pressupost amb virtualitat suficient per a una necessària inactivitat. De la seva obra en deriva un grup d'economistes socials francesos, entre els quals cal destacar Alban de Villeneuve amb la seva obra *Economia política cristiana*.

Jaume Balmes

En aquesta orientació correspon a Espanya la figura magistral de Balmes, el qual fou aviat escoltat a l'estranger després de la seva polèmica amb Guizot.

Estic convençut, deia el filòsof de Vich, que després de dos segles la societat haurà canviat en forma que no en podem tenir idea, i es dirigia a les classes de diners perquè impulsessin el moviment, encara que sense prescindir del concurs obrer, aconsellant l'establiment de "tribunals de pau". L'eix de Balmes és el considerar que la ciència econòmica, molt avançada com a ciència del material, ho és ben poc com a ciència social.

L'esperit balmesià apareix caracteritzat per reflexar la filosofia cristiana en opinions que s'avençaven en molt al seu temps, que ben poc ambient oferia

a això, encara que no deixaven d'influir en casos individuals.

La consideració de Balmes a la premsa i la convicció de la seva eficàcia per a realitzar doctrines, el portaren a escriure paràgrafs que produïrien l'estranyesa de molts lectors.

Bastiat

Es interessant detenir-se un moment en l'autor de les *Harmonies econòmiques*, refutació del llibre de Proudhon *Filosofia de la misèria*.

En parlar del salari, l'economista expressa les preocupacions d'un obrer jove i robust, així: "Què serà de mi i els meus el dia en què la malaltia o la vellesa parin els meus braços? Seria necessària una força de voluntat, un gran imperi, un gran domini veritablement sobrehumà, perquè jo pogués estalviar del salari quelcom per enfrontar la necessitat en els dies de la desgràcia. Encara, pel que es refereix a la malaltia, hi cap l'esperança de la salut; però la vellesa no és eventual, ni accidental, ni passatgera, sinó cosa que, fatalment, arribarà. Per què no existirà una institució social que m'arrenqui —àdhuc per força— durant la meua joventut una petita part del salari mitjançant la qual jo pogués tenir segur el pa en els darrers dies de la vida?"

No sembla sinó que en escriure's això en la França del 1850 hom pressentia la d'avui.

Les Caixes d'estalvi

Molts dels treballs dels economistes van, llavors, cristallitzar en les Caixes d'Estalvi. Aquesta institució significa un avenç notable en el progrés social, ja que constitueix el primer ensenyament de la Previsió, l'acció educadora de l'interès de les inversions evidenciant el seu lent increment l'eficàcia de l'interès compost a llarg termini.

(Continuarà)

El poder de la premsa

Paraules de l'Arquebisbe de Sevilla

Com de consuetud, el dia de Sant Pere es farà una col·lecta a favor de la premsa catòlica. Cal que els catòlics no oblidin la influència que exerceix la premsa en tots els ordres de la vida. Reproduïm les paraules autoritzades de l'Arquebisbe de Sevilla per tal que serveixin d'esperó i d'alliçonament. Heus aquí el que diu el savi Prelat:

"Jamai devem oblidar que, com ho consigna el Sant Pare, la Premsa ha vingut a ser avui l'arma més poderosa de l'Apostolat cristià... Es té d'ofegar l'abundor del mal amb l'abundor del bé pels procediments que l'esperit de l'error i de la malvestat esmerça, però en forma oposada; això és, aturem la inundació de l'error amb la de la veritat, apaguem els focs de l'enemic de la virtut amb els nostres, apoderant-nos de l'arma poderosa, quasi omnipotent, de la Premsa. Per això cal que tots els catòlics secundin amb ardor les obres de la Premsa catòlica i que, segons consuetud, el dia de Sant Pere, practiquin generosament aquests tres ideals: oració, almoïna, propaganda".

D'ací i d'allà

A Marsella ha estat processat un metge que havia adoptat el costum de donar injeccions als malalts que acudien a la seva clínica per a poder robar impunement els diners que portaven.

Pobres de nosaltres que els lladregots adoptessin aquest procediment.

Ben mirat, però, és preferible una injecció que una ganivetada.

Si l'Ajuntament segueix augmentat els arbitris i l'impost de lloguer, per a poder cobrar, no tindrà més remei que donar injeccions als contribuents.

La nit de Sant Joan es varen fer grans fogueres, dins les quals cremaven coses velles i caduques.

Llàstima que en aquelles fogueres simbòliques no s'haguessin cremat totes les publicacions pornogràfiques que impunement s'exhibeixen en totes les quiscos de Barcelona.

Una revista gràfica de Madrid publica unes fotografies de l'execució dels autors de la bomba que esclatà a Sofia.

Ja veieu quina informació més interessant.

Es veuen tres homes penjats al mig d'un marc de fusta com si estiguessin en un trapezi.

Aneu a saber si el fotògraf perquè quedessin bé el va dir on havien de mirar i els va fer la clenxa.

Com de costum el dia de Sant Pere es farà una collecta a favor de la bona premsa.

Seria curiós saber el diari que llegeixen la majoria dels que deixen caure una moneda a la safata per a afavorir la premsa catòlica.

Quants en trobaríem que sostenen diaris obertament sectaris?

La millor manera de protegir la premsa seria donar-se de baixa dels diaris dolents i protegir els bons.

Mentre els catòlics no facin altra cosa que donar una moneda per a la bona premsa i segueixin protegint els diaris sectaris amb la subscripció, amb les esqueles i els anuncis, perdrem el temps.

Hem de predicar amb l'exemple.

Si els diaris dolents viuen folgadamment, per què la bona premsa ha de viure de caritat?

No creieu que seria preferible suprimir la collecta i que els catòlics conscients es fessin el propòsit de donar-se de baixa de totes les publicacions sectàries?

En pocs dies s'han fet varies expedicions al Pol Nord en avió.

Per què els americans tenen tant d'interès d'arribar al centre d'aquelles terres, on l'home no ha posat encara la seva petja?

Oh! els americans són molt vius.

Són capaços de posar-hi una fàbrica de granisats.

Quan arriba la calor s'encenen les sangs i per qual-sevol futesa es promouen conflictes.

L'altre dia una dona feia uns crits eixordadors perquè li havien pres el gat.

Qui és el brètol, deia, que m'ha pres la marruixa?

Potser els marins anglesos sabrien dir-nos on es troba.

Com que tenen tanta gràcia a agafar el gat!

Ha passat per Nova York una onada de calor i per l'Argentina una onada de fred.

Ja fa temps que la naturalesa, igualment que els homes, no fa bon dat. A uns pobles els dona massa calor i als altres massa fred.

La humanitat té ja desigs de viure en plena normalitat.

Que passin d'una vegada les onades i que deixin viure tranquil·lament els homes.

La Societat Astronòmica d'Espanya organitza d'uns anys ençà la "Festa del Sol", amb lletres majúscules, com si fos festa de precepte.

Aquesta festa tingué lloc diumenge darrer a la Sala Izabal, sota un programa molt xiroi.

Oficiaren els sacerdots de la Ciència (amb lletra també majúscula), projectant pel·lícules, fent música, llegint poesies, pronunciant parlaments i enaltint el Sol (igualment amb lletra majúscula).

Del culte al Sol al culte a les cols i a les mongetes tendres, posem per cas, no hi ha certament una distància moral incommensurable.

En això de fer l'indi, tot és començar.

Ja sou subscriptors de CATALUNYA SOCIAL?

El que passa

ESPANYA ENDINS

Continuen els òrgans de l'opinió viva demanant al Govern la implantació íntegra del nou Estatut Municipal per a veure si dona els fruits promesos i per a endegar per camins legals i normals el ressorgiment que es preconitza.

No hi ha dubte que el nou Estatut conté coses bones i coses que no ho són; i la millor manera que les primeres donin els bons resultats que se n'esperen i les altres es contrastin i depurin esmenant-les si cal, és aplicant lleialment l'Estatut.

En proposar-se la importació de 60.000 tones de blat ens permetérem fer algunes observacions que el temps ha confirmat plenament. El blat ha arribat inoportunament; però, demés, el blat no era necessari: n'hi havia amb escreix per passar fins a la nova collita. Ara el blat importat és sobrer i pesa damunt els preus del blat nostre, i sols serveix per a facilitar l'anyal maniobra baixista dels agavelladors de gra. I no parlem dels incidents i de les crítiques a què ha donat lloc l'operació. Decididament l'Estat no serveix per a certes coses. Recordi's ço que passà amb una altra compra de blat famosa que ningú no s'atreveix a liquidar.

Han cridat l'atenció les peripècies per què han passat l'intent de mancomunar-se novament les Diputacions provincials de Catalunya per a determinats assumptes. Aquests vells i corcats organismes del règim enderrocat el 13 de setembre del 23, en blasmar la Mancomunitat que abans ells mateixos constituïren i ara maleeixen, no fan altra cosa que obeir a la llei biològica de la seva existència. Foren creats pels polítics afrancesats al primer terç del passat segle per a esquarterar les regions naturals i històriques d'Espanya i res més lògic que ara reprenguin el camí veritable de la seva vida. Les Diputacions solament poden viure fent la piu-piu, caciquejant i jugant a parlamentarisme. En el que elles ara no obren correctament és en dir mal de la Mancomunitat de Catalunya, obra seva en part, i en parlar dels milions que esmerça callant les grans empreses que portà a terme i els progressos admirables que promogué en tots els ordres de la vida de Catalunya, dels quals també pervingué a Espanya profit i glòria.

Altrament la Conferència de Madrid va com una seda. Espanyols i francesos esguarden les qüestions que s'han d'endegar amb idèntics binocles. Abd-el-Krim és l'enemic comú, i la pau, una pau honrosa, la comuna aspiració. Mai no s'ha dat el cas de dos pobles tan ben acordats com França i Espanya en la qüestió del Marroc. Ara, que el cabdill rifeny no és pas home que es deixi dominar fàcilment, ni la victòria sobre d'ell tan fàcil com molts es creuen.

Per de prompte sembla que no es va a Alhucemas, i és cosa d'alegrar-se d'aquesta prudent resolució.

No es pot perdre mai de vista, en parlar d'aquest conflicte, el seu origen ni la seva naturalesa. Els judicis de la Història no seran, segurament, tan planners i satisfactoris com alguns esperen.

El concert econòmic del Govern amb les Bascongadas ha mogut altres *províncies* a demanar-lo. No cal pas dir que inútilment. Té altra feina el Govern,

ara per ara. El regionalisme econòmic ja és bo, però no convé a tothom implantar-lo.

ESPANYA ENFORA

Els francs segueixen estimbant-se. Caillaux va estimbant-se també. El famós càrtel de les esquerres franceses està a punt de naufragar.

Ara que la política internacional s'aclaria un xic per a França, la política interior s'enfosqueix per a la gent que la governa.

La crisi belga, que en iniciar-se hom qualificà de constitucional, s'ha resolt, com és natural, anticonstitucionalment. El rei s'ha vist obligat a sortir-se del seu paper passiu i a intervenir en la crisi personalment. La solució és pròpia, demés, d'un parlamentarisme adulterat. El joc dels partits no pot produir-se ara lliurement; els programes llurs queden suspesos; no hi caben discussions parlamentàries. La fesomia política de Bèlgica va canviant profundament i de manera alarmant. La qüestió racial va minant-la. Els progressos del partit socialista són evidents, i encara que no són tan evidents les dissensions intestines del partit catòlic que per tants d'anys ha governat la nació belga, és cert que existeixen i que creixen. Un parell d'any més d'aquesta faïç, i l'ombra paorosa de Frere Orban tornarà a projectar-se i a pendre cos en les esferes governamentals del simpàtic regne, digne de més sortosa política.

La xenofòbia s'estén per tots els indrets de la Xina. Els anglesos són el blanc principal dels xinesos sublevats contra el domini o la intervenció estrangera; però en general són odiats allí tots els no xinesos, fora dels russos, que atien el moviment.

"Xina per als xinesos", és el crit de guerra d'estudiants i obrers.

El govern de Pequín fa com aquell que reprova el moviment, però no fa res per a posar-hi remei.

El Papa ha intervingut, a la primera ocasió propícia, amb paraules de pau, que faci Déu que fructifiquin; però al punt que han arribat les coses...

No dubtem pas que si les grans potències interessades es posen d'acord, Xina haurà de donar-se; però el foc que en tot el món abranderen els nacionalismes i l'immens moviment obrer que pertot arreu empeny les classes humils per a sortir-se de l'esfera llur i fer-se amb el domini social, no hi ha ningú que l'apagui, ni ningú que l'aturi...

J.

Als subscriptors de "CATALUNYA SOCIAL"

Com de costum trametem "Catalunya Social" als subscriptors que accidentalment canviïn d'estatge amb motiu de l'estiu, tan aviat com avisin. La nova adreça ha d'ésser ben llegidora.

Aprofitant l'avinentesa, aquesta Administració prega els subscriptors que no estan al corrent de pagament que ens trametin l'import de la respectiva subscripció.

L'ADMINISTRADOR

Noticiari

ESPANYA

Hem rebut "La Cruzada de la Prensa" publicació de "Ora et Labora", de Sevilla, la qual està consagrada a promoure el *Dia de la Premsa Catòlica*, que es va estenent per tot el món catòlic. Es una publicació de molt nervi i adequada al seu objecte.

—Per a proposar les normes que han de regir l'aplicació del nou règim d'auxilis a la construcció de Cases Barates, s'ha nomenat de R. O. una brillant comissió que presideix el Director del Treball i Acció Social. Un altre organisme burocràtic! Molts empleats i poques cases...

—L'Assemblea Agrària de Valladolid ha estat un gran èxit sota tots conceptes. La nota més sobresortint l'ha donada el jesuïta P. Soler, tronant contra l'onada de materialisme que envaeix totes les obres socials. Conjurà a tots a combatre-la.

—La Caixa Rural Catòlica de Balaguer compta a hores d'ara amb 325 imponents i un capital d'unes 150.000 pessetes.

—Els Sindicats Catòlics Agrícoles de la comarca d'Alcañiz es reuniren allí sota la presidència del nostre bon amic don Innocenci Jiménez, acordant nomenar una comissió executiva per al millor govern i coordinació de tots els Sindicats. D'això se'n diu sentit pràctic.

—La Comissió Mixta del Treball en el Comerç va pendre, entre altres, els següents acords:

Declarar obligatori per al comerç comprès dintre el Grup II (assegurances, informes, anuncis i similars), el règim de treball conegut per setmana anglesa i determinar els dies de festa tradicional en el grup.

Afegir a les bases reguladores del treball de Banca una disposició preceptuant que les dues hores i mitja que les gerències han de concedir al personal per al dinar, hauran d'estar compreses entre la una i quatre de la tarda, i durant el dit temps els establiments bancaris hauran d'estar tancats.

—A Medina del Camp s'han reunit, en la Casa Social Catòlica, els Sindicats Agrícoles Catòlics castellans-leonesos, per tal d'estudiar la constitució de la Federació de tots ells. Demostrada la vitalitat d'aquelles entitats, fou de bon auguri aquest projecte, que s'aprovà per unanimitat.

—Els Cors d'En Clavé que anaren a Madrid, fraternitzaren molt amb els socialistes, a la Casa mal dita del Poble. Els elements socials conservadors que els menaren a Madrid poc van preocupar-se de proporcionar als coristes millors companys...

—La Confederació Gremial ha convocat a les classes mercantils a Gijón per al mes de setembre vinent. L'Assemblea pot tenir remarcable importància. Són tots els elements afins els convocats allí per la C. G.

—El venerable Col·legi de Pàrrocos de Barcelona ha nomenat, per a ocupar la vacant produïda en la Junta Directiva de l'"Acció Popular" per la mort del reverend don Joan Alemany (q. e. p. d.), al reverend don Marcell Garriga, rector de Jesús, de Gràcia.

—S'ha constituït a Barcelona una societat anònima amb deu milions de capital per a la fabrica-

ció de seda artificial a Espanya. Quina llàstima que per a la producció de seda natural, abans una de les principals riqueses del país, no sorgeixi un esforç semblant!

—Per no estar dins de la llei han estat tancats a Barcelona, per l'autoritat governativa, alguns centres maçònics. Voleu dir que hi ha cap centre d'aquests que estigui dins de la llei?

—El Tribunal per a Nois ha estat traslladat, gràcies als bons oficis del seu President senyor Albó, a un magnífic local del carrer de Llúria, número 68, principal, on han quedat, demés, ben instal·lades les Oficines de la Junta Provincial de Protecció a la Infància. Celebrem les millors.

—Durant el propassat mes de maig, el Mont de Pietat de la Verge de l'Esperança (Ortigosa, 2), organisme de préstecs penyorats de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, ha concedit 747 préstecs (693 en forma corrent, i 54 amortitzables), lliurant-se 305.364 pesetes garantides per penyores, joies, valors, robes i objectes diversos, i s'han prorrogat 1.050 operacions per un capital de 132.639 pessetes.

Per 235 reduccions i 536 cancellacions de préstecs, s'han rebut pessetes 206.632'13, i han estat lliurades a prestataris pobres, 36 penyores, desempenyorades amb fons de caritats rebudes amb aquest fi.

Han estat concedides quatre Assegurances-Vida combinades amb préstecs nous, i obert 27 llibretes de rescat, i han estat tramitades 70 imposicions per la quantitat de 8.652'15 pessetes.

—La Federació Catòlica-Agrària de l'arxidiòcesi de Toledo, que va començar amb 16 Sindicats, compta avui dia amb més de 100. Té un edifici social grandiosos. Ha parcel·lat finques entre els seus socis per més de tres milions i mig de pessetes i té en tractes diverses finques importants per a comprar-les i parcel·lar-les de la mateixa manera. El moviment de les diverses seccions de la Federació correspon a la importància de tan magna entitat social.

—S'ha publicat un R. D. adaptant la nostra legislació sobre el descans dominical al Conveni votat en la tercera sessió de la Conferència Internacional del Treball, que, per cert, modifica ben poc la dita legislació. Qui la modifica adulterant-la o burlant-la cal buscar-lo a casa nostra, on segueix encara essent veritat que "feta la llei, feta la trampa".

ESTRANGER

La Societat de les Nacions ha acceptat l'estudi dels problemes mundials de la Protecció a la Infància per tal d'arribar a la unificació de l'acció social corresponent en benefici dels infants abandonats. El temari estudiat de moment és força interessant: Assistència i repatriació de nens abandonats, protecció de la vida dels infants en els primers anys, edat de consentiment matrimonial, repressió de l'alcoholisme, temps escolar i d'aprenentatge, efectes del cinema en la seva moralitat i mentalitat, adopció de menors, higiene física i moral de l'adolescència, infància delinqüent i Tribunals per a ella.

Presidí les sessions el Delegat d'Espanya i es repartiren nombrosos exemplars d'obres i lleis referents a aquesta transcendental matèria. Gràcies a Déu que fa quelcom de profit la Societat de les Nacions!

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLÀNTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijón i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New-York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals a Companyia dóna allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

Per la moral de Catalunya

Contra el joc i el pacte amb el joc

Recull d'articles de
R. RUCABADO

seguits d'un apèndix amb el Cas de Moral
de Tarragona i altres textos i documents

Preu: 3'50 pessetes

De venda en les principals llibreries
i a l'administració de

CATALUNYA SOCIAL

Publicacions d'“Acció Popular”

Tratado Elemental de Sociología Cristiana

pel
DR. JOSEP M. LLOVERA
Canonge, Professor a la Càtedra d'Apolo-
gètica Cristiana d'“Acció Popular”

5.ª EDICIÓ, REVISADA

PREU: 7 ptes. rústega.
9 “ enquadernada.

Saludada a la seva aparició per l'«Osservatore
Romano» amb la més bella i laudabilíssima nota
comentari.

Sindicatos y Cajas Rurales

pel
P. LLUÍS CHALBAUD, S. J.
Doctor en Dret, membre del
Consell Tècnic d'“Acció Popular”

4.ª EDICIÓ

La millor campanya contra l'absentisme és divul-
gar aquesta obra d'organització social agrària.

Preus especials per als senyors Subscriptors de CATALUNYA SOCIAL

VIDA CRISTIANA

Revista Litúrgica publicada
pels Monjos de Montserrat

Surt nou vegades l'any en
quaderns de 48 pàgines

Preu: 8 Ptes. a l'any;
per corresponal: 8'50

Pagament antelcipat

S'admeten anuncis

Acaba de sortir

R. Rucabado

ENTORN DEL SINDICALISME

Segona part
d'Angoixes Socials

Un volum de XXVIII × 264 pàgs.

Preu: 4 ptes.

Pot demanar-se en aquesta Administració
Cameros, 3, pral.

o bé a l'Editorial Políglota, Petritxol, 8